

Spoznavati Njega in sebe (5) – Kako nam Bog govori

Jezik molitve je skrivnosten: ne moremo ga nadzorovati, lahko pa korak za korakom zaznavamo, da spreminja naše srce.

28. Nov. 2022

Pereja, dežela vzhodno od reke Jordan v današnji Jordaniji. Na vrhu hriba, ki se dviga tisoč sto metrov nad Mrtvim morjem, stoji mogočna trdnjava Maheront. Tja je Herod

Antipa zaprl Janeza Krstnika (prim. Mr 6,17).^[1] Mrzla in vlažna, v skalo vkopana ječa. Vse je temno. Vlada tišina. Janeza muči ena misel: čas teče, Jezus pa se ne pokaže tako jasno, kot je on pričakoval. Slišal je za njegova dela (prim. Mt 11,2), vendar se zdi, da o sebi ne govori kot Mesija. In ko ga naravnost vprašajo, molči. Je mogoče, da se je Janez zmotil? Toda on ga je jasno videl! Videl je Duha, ki se je kot golob spustil z neba in ostal na njem (prim. Jn 1,32-43). Zato v svoji zaskrbljenosti pošlje nekaj učencev, da bi Učitelja vprašali: »Ali si ti tisti, ki mora priti, ali naj čakamo drugega?« (Mt 11,3).

Jezus se odzove na nepričakovan način. Namesto neposrednega odgovora usmeri pozornost na svoja dela: »Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi so očiščeni, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, ubogim se oznanja evangelij.« Nekoliko negotov odgovor, vendar dovolj jasen za tiste,

ki poznajo znamenja, ki so jih starodavne prerokbe Svetega pisma napovedale kot pripadajoča Mesiju in njegovemu kraljestvu: »Tvoji mrtvi bodo oživali, moja trupla bodo vstala« (Iz 26,19); in še: »Tedaj bodo spregledale oči slepih, gluhih se bodo odprla ušesa« (Iz 35,5). Zato Gospod spodbuja Janeza k zaupanju ter zaključi: »In blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj« (Mt 11,6).

V tem prizoru lahko prepoznamo položaj človeka, ki tako kot Janez misli, da pri molitvi ne sliši Boga. Tedaj nas Jezus povabi, naj gledamo z drugačnega zornega kota, naj opustimo iskanje človeške gotovosti in vstopimo v to skrivnostno igro, v kateri Gospod govori po svojih delih in Svetem pismu. V tistih sklepnih besedah – »blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj« – odkrijemo poziv, naj z vero vztrajamo v molitvi, tudi če nam Bog kdaj ne odgovori, kot smo pričakovali.

Dejanja, ki lahko prekinajo tišino

Kdor začenja moliti, se mora pogosto soočiti z navideznim božjim *molkom*: »Jaz mu govorim, pripovedujem mu svoje zadeve, sprašujem ga, kaj naj storim, a mi ne odgovori, nič mi ne pove.« To je starodavna Jobova tožba: »Vpijem k tebi, a me ne uslišiš, stojim pred tabo, a ne paziš name« (Job 30,20). Zato se zlahka pojavi zmeda in človek si reče: »Vedno sem slišal govoriti, da je molitev dialog, meni pa Bog nič ne pove. Zakaj? Če Bog, kot pravijo, govori drugim ljudem ..., zakaj ne govori meni? Kaj delam narobe?« To so dvomi molitvenega človeka, ki se lahko včasih razrastejo v skušnjava zoper upanje: »Če mi Bog ne odgovori, čemu bi potem molil?« Oziroma, če je ta molk razumljen kot odsotnost, lahko nastopi celo skušnjava zoper vero: »Če mi Bog ne govori, potem ga ni.«

Kaj lahko rečemo na vse to? Prvič, da zanikanje obstoja Boga na podlagi njegovega navideznega molka ni logično. Bog bi se lahko iz kateregakoli razloga odločil molčati in to ne bi ničesar pridodalo k njegovemu obstoju ali neobstoju, niti k njegovi ljubezni do nas. Vera v Boga – in v njegovo dobroto – je nad vsem drugim. Na vsak način pa je to lahko priložnost, da skupaj s psalmistom polni vere in zaupanja prosimo: »O Bog, ne bodi tiho, ne molči in ne miruj, o Bog!« (Ps 83,2).

Prav tako ne smemo dvomiti o svoji sposobnosti za poslušanje Boga. V človekovi notranjosti so *viri*, ki mu ob pomoči milosti dajejo slišati božjo govorico, četudi je ta sposobnost zaradi izvirnega greha in osebnih grehov oslabljen. Prvo poglavje Katekizma Katoliške cerkve se začne prav s to trditvijo: »Človek je zmožen Boga.« Sveti Janez Pavel II. jo je razložil takole: »Človek, kot pravi

izročilo krščanske misli, je *capax Dei*: sposoben spoznati Boga in sprejeti dar njega samega, ki mu ga on namenja. Zares, ker je ustvarjen po božji podobi in sličnosti, ima sposobnost živeti z njim v osebnem odnosu«;^[2] v osebnem odnosu, ki privzame obliko dialoga, sestavljenega iz besed in dejanj^[3] ... včasih pa samo iz dejanj, kot se dogaja tudi v človeški ljubezni.

Tako lahko na primer trenutek, ko se srečata pogleda dveh oseb, predstavlja tihi dialog – so pogledi, ki govorijo – in tudi zaupen pogovor človeka z Bogom je lahko takšen: kot »gledanje Boga in čutenje, da nas On gleda. Kakor tisti Jezusov pogled, namenjen Janezu, ki je za vedno zaznamoval življenjsko pot tega učenca.«^[4] Katekizem pravi, da je »kontemplacija pogled vere«,^[5] in marsikdaj je pogled lahko dragocenejši ter prinaša več vsebine, ljubezni in luči za naše življenje kot

pa dolga vrsta besed. Ko je sv. Jožefmarija govoril o veselju, ki ga poraja kontemplativno življenje, je dejal, da »duša od prekipevanja spet zapoje novo pesem, ker čuti in tudi ve, da jo Bog ljubeče gleda ves čas«. ^[6] Izkustvo, ko se ne le zavedamo, da nas gleda, ampak ta pogled tudi začutimo, je dar, za katerega lahko ponižno prosimo kakor »božji berači«. ^[7]

Še nikoli ni nihče tako govoril

Sv. Terezija iz Kalkute pravi, da »pri ustni molitvi govorimo Bogu, v premišljevalni molitvi pa on govori nam, razliva se nad nas«. ^[8] To je en način, kako razložiti nekaj neizrekljivega: Bog nam govori tako, da *serazliva* nad nas. Gre za to, da je molitev dejansko v veliki meri povezana skrivnostjo. To *skrivnostno srečanje* med Bogom in človekom, ki moli, poteka na mnoge načine, vendar nekateri od njih niso že na

prvi pogled očitni, povsem razumljivi ali zlahka prepoznavni. Katekizem Katoliške cerkve nas opozarja: »Spoprijemati se moramo tudi z miselnostmi 'tega sveta'; te miselnosti nas prepojijo, če nismo čuječi, na primer: resnično naj bi bilo samo to, kar preverita razum in znanost (a molitev je skrivnost, ki presega našo zavest in našo podzavest).«^[9] Tako kot Janez Krstnik tudi mi pogosto hrepenimo po očitnih dokazih, ki na področju nadnaravnega niso vedno mogoči.

Način, kako Bog govori človeški duši, nas presega, ne moremo ga popolnoma razumeti: »Prečudovito je zame spoznanje, previsoko je, ne morem ga doseči« (Ps 139,6). Naša abeceda namreč ni božja abeceda, naš jezik ni njegov jezik, naše besede niso njegove besede. Ko Bog govori, mu ni treba napenjati glasilk, in točka, kjer ga slišimo, ni človeško uho, temveč najgloblji in

najskrivnostnejši del našega bitja, ki ga včasih imenujemo srce, včasih pa vest.^[10] Bog govori iz resničnosti, ki je on sam, in nagovarja resničnost človeka, tako kot zvezda z drugo zvezdo ni povezana z besedami, ampak z gravitacijsko silo. Bogu ni treba govoriti s pomočjo besed, čeprav lahko stori tudi to. Dovolj mu je, da govori po svojih delih in po skrivnostnem delovanju Svetega Duha v naših dušah, ki vzbudi naše srce, nagiba našo občutljivost in razsvetljuje naš um, da bi nas nežno pritegnil k sebi. Morda se tega sprva sploh ne bomo zavedali, vendar nam bo čas pomagal prepoznati učinke božjega delovanja v nas: morda bomo postali bolj potrpežljivi, bolj razumevajoči, bolje bomo delali, bolj cenili prijateljstvo, skratka, vedno bolj bomo ljubili Boga.

Zato Katekizem Katoliške cerkve v zvezi z molitvijo poudarja, da je »preoblikovanje srca, ki moli, prvi

odgovor na našo prošnjo«. ^[11]_____

Preoblikovanje, ki je običajno počasno in postopno, včasih neopazno, a povsem gotovo, ki se ga moramo naučiti prepoznati in biti zanj hvaležni. Takšno izkušnjo je sv. Jožefmarija opisal 7. avgusta 1931 z besedami: »Danes ta škofija obhaja praznik Gospodovega spremenjenja.

– Ob obuditvi svojih namenov pri sveti maši sem se zavedel notranje spremembe, ki jo je Bog izvršil v meni v teh letih mojega bivanja v eks-prestolnici ... In sicer meni samemu navkljub: brez mojega sodelovanja, bi lahko rekel. Mislim, da sem obnovil svoj sklep, da svoje celotno življenje usmerim v izpolnjevanje božje Volje.« ^[12]_____ Ta *notranja sprememba*, ki jo prepoznamo v molitvi, je eden od načinov, kako govori Bog ... in kakšen način! Potem lahko razumemo, kar so o Jezusu rekli tempeljski služabniki: »Še nikoli ni nihče tako govoril« (Jn 7,46). Bog govori tako,

kot ne more govoriti nihče drug: tako da spreminja srce.

Božja beseda je učinkovita (prim. Heb 4,12), spreminja nas, njeno delovanje v naši duši nas presega. To je tisto, kar pravi sam Jahve po preroku Izaiju: »Kakor je nebo visoko nad zemljo, tako visoko so moje poti nad vašimi potmi in moje misli nad vašimi mislimi. Kajti kakor pride dež in sneg izpod neba in se ne vrača tja, ne da bi napojil zemljo, jo naredil rodovitno in brstečo, dal sejalcu seme in uživalcu kruh, tako bo z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha, temveč bo storila, kar sem hotel« (Iz 55,9-11). Ta skrivnostna učinkovitost nas vabi tudi k ponižnosti, ki je nepogrešljiva »priprava za prejem nezasluženega daru molitve«, ^[13] saj nam pomaga zaupati in se odpreti božjemu delovanju.

Nezaslišana božja svoboda

Bog govori, kadar hoče. Svetega Duha ne moremo omejeovati in ga postaviti na naše tire. Ni v naši moči, da bi usmerjali njegovo delovanje v naših dušah. Sv. Jožefmarija je nekoč poudaril, da je v tabernaklju navzoči Jezus Kristus »Gospod, ki govori, ko hoče, ko to najmanj pričakujemo, in govori konkretne stvari. Nato umolkne, ker si želi odgovora naše vere in zvestobe.«^[14] Kajti v *molitev vstopamo* ne skozi vrata čutov – vida, sluha, občutenja –, ampak »skozi ozka vrata vere«,^[15] ki se odraža v naši skrbnosti in vztrajnosti, vloženi v čas molitve; ti dve drži, čeprav včasih tega ne opazimo takoj, vedno obrodita sadove.

To se je večkrat zgodilo tudi ustanovitelju Opus Dei; na primer 16. oktobra 1931, kot sam pripoveduje: »Hotel sem opraviti molitev po maši, v spokojnosti moje cerkve. Ni mi uspelo. Na Atochi sem kupil dnevnik (ABC) in stopil na tramvaj. Do

trenutka, ko to pišem, nisem zmogel prebrati več kot odstavek časopisa. Začutil sem, kako priteka molitev vzgibov, obilna in goreča. Tako je bilo na tramvaju in vse do prihoda domov.«^[16] Tistega dne poskuša sv. Jožefmarija moliti na odmaknjenem kraju, na videz brez uspeha. Nekaj minut pozneje pa ga v hrušču prenatrpanega tramvaja, ko se loti branja dnevnih novic, prevzame božja milost in doživi, kot je sam dejal, »najvišjo obliko molitve« v vsem svojem življenju.

Mnogi drugi svetniki so prav tako bili priča tej svobodi Boga, da nagovori človekovo dušo, kadar želi. Sveta Terezija Jezusova je to na primer opisala s prispodobo drv in ognja. Pogosto se ji je dogajalo, da kljub vsemu njenemu trudu – kljub nalaganju drv – ogenj molitve nikakor ni hotel zagoreti. Zapisala je: »Sama sebi sem se smejala in se veselila, da morem videti vso bedo

duše, ki ji Bog ne naklanja milosti brez prestanka. [...] Ogenj božje ljubezni noče vzplamteti, čeprav duša nalaga nanj drva in tudi sicer stori, kar more. [...] Naj duša sama še toliko kuri in piha, ga bo prej gasila, ognja bo čedalje manj. Mislim, da je v takem primeru najbolje, če se vdamo v svojo nemoč [...],^[17] kajti Bog govori, kadar on hoče.

Istočasno pa vemo, da nam je Bog govoril že velikokrat; pravzaprav nam nikoli ne preneha govoriti. Naučiti se molitve na neki način pomeni naučiti se prepoznavati božji glas v njegovih delih, kot je Jezus sam nakazal Janezu Krstniku. Sveti Duh nikoli ne preneha delovati v naši notranjosti, zato je sv. Pavel lahko spomnil Korinčane, da »nihče ne more reči: 'Jezus je Gospod,' razen v Svetem Duhu« (1 Kor 12,3). To nas navdaja z mirom. Kdor to dejstvo pusti ob strani, lahko hitro zapade v obup: Nekateri ljudje, »ki iščejo Boga

z molitvijo, hitro izgubijo pogum, ker ne vedo, da molitev prihaja tudi od Svetega Duha in ne samo od njih samih«. ^[18] Zato da pri molitvi ne bi nikdar izgubili poguma, je potrebno veliko zaupanje v Svetega Duha ter v njegovo mnogovrstno in skrivnostno delovanje v naših dušah: »Z božjim kraljestvom je kakor s človekom, ki vrže seme v zemljo. Spi in vstaja, ponoči in podnevi, seme pa klije in raste, da sam ne ve kako« (Mr 4,26-27).

José Brage

^[1] Prim. Jožef Flavij, *Judovska zgodovina*, 18, 5, 2.

^[2] Sv. Janez Pavel II., Splošna avdienta, 26. 8. 1998.

^[3] Prim. *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2567.

[4] Sv. Jožefmarija, zapiski meditacije, 9. 1. 1959; v: *Mientras nos hablaba en el camino*, str. 98.

[5] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2715.

[6] Sv. Jožefmarija, *Božji prijatelji*, št. 307.

[7] Prim. Sv. Avguštín, *Sermo* 56, 6, 9.

[8] Sv. Terezija iz Calcute, *El amor más grande*, Urano, Barcelona 2012, str. 23.

[9] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2727.

[10] »Vest je človekovo najbolj skrito jedro in svetišče, kjer je čisto sam z Bogom, čigar glas zveni v človekovi notranjosti (*Gaudium et spes*, 16)«, *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 1776.

[11] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2739.

[12] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 217, v: Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 346.

[13] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2559.

[14] Sv. Jožefmarija, zapiski družinskega srečanja, 18. 6. 1972.

[15] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2656.

[16] Sv. Jožefmarija, *Zasebni zapiski*, št. 334, v: Andrés Vázquez de Prada, *Ustanovitelj Opus Dei*, 1. knjiga, str. 352–353.

[17] Sv. Terezija Avilska, *Lastni življenjepis*, Karmel Sora, 1998, 37. poglavje, 7.

[18] *Katekizem Katoliške cerkve*, št. 2726.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/spoznavati-
njega-in-sebe-5-kako-nam-bog-govori/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/spoznavati-njega-in-sebe-5-kako-nam-bog-govori/)
(5. Avg. 2025)